

Överenskommelse om energipolitiken mellan Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet

Vi vill att Sverige skall visa vägen i klimatpolitiken. Klimatfrågan är vår tids ödesfråga. Om temperaturen fortsätter att stiga i samma takt som nu kommer det att leda till allvarliga konsekvenser för livet på jorden. Det är länder som Sverige – som både har resurser att ställa om och dessutom släpper ut mer än andra länder – som främst behöver vidta åtgärder för att minska sina utsläpp. Genom att vara ledande i arbetet med att bryta oljeberoendet kan Sverige fungera som ett föredöme för andra.

Vi vill skapa arbetstillfällen i Sverige genom aktiva klimatinvesteringar. Om svenska företag först utvecklar den fossilfria teknik som hela världen kommer att efterfråga framöver har företagen goda förutsättningar att stärka sin internationella konkurrenskraft. Om företagen redan nu investerar i energieffektivare teknik vinner de kostnadsfördelar gentemot sina konkurrenter. Utformar vi stödet till den svenska industrins omvandling på rätt sätt innebär omställningen inte enbart en kostnad utan också en möjlighet till framtida arbetstillfällen och vinster.

Vi vill även skapa arbetstillfällen i Sverige genom investeringar i det svenska energisystemet. Sverige behöver en god tillgång till el med konkurrenskraftiga priser. Detta är inte minst av stor betydelse för sysselsättningen i den svenska elintensiva industrin. Investeringar i den svenska förnybara elproduktionen bidrar till att hålla upp sysselsättningen i det svåra ekonomiska läge landet befinner sig i.

Vi vill att investeringarna i det svenska energisystemet skall bidra till att underlätta miljö- och klimatomställningen. En satsning på den förnybara elproduktionen i form av vind, bioenergi och solkraft är en viktig del av omställningen till ett hållbart samhälle.

Vi vill ha en bred överenskommelse om klimat- och energipolitiken. Investeringar i både tillverkningsindustrin och energisektorn underlättas om det finns en säkerhet om de framtida spelreglerna. En sådan säkerhet förutsätter en blocköverskridande överenskommelse. Vi är beredda att medverka till en sådan överenskommelse. Vi är beredda att efter nästa val bjuda in till nya energisamtal för att arbeta fram ett brett förankrat och hållbart beslut om den svenska energipolitiken.

Elförsörjning

Vi förordar en politik som tryggar den svenska tillgången till el och upprätthåller effekten i energisystemet. Vår utgångspunkt är att Sverige har goda förutsättningar att klara detta. Redan utan ytterligare åtgärder visar prognoserna på ett mycket kraftigt el-överskott i Sverige under de kommande 30 åren. Till detta skall också en höjning av ambitionerna för elcertifikatsystemet från samt en fortsatt utbyggnad av den förnybara elproduktionen åren därefter läggas för att ge en rättvisande bild av den svenska elbalansen framöver. Energimyndighetens nyligen redovisade beräkningar visar att Sveriges nettoexport av el ytterligare kommer att förstärkas framåt 2030 redan utan detta antagande om fortsatt utbyggd produktionskapacitet. Med nya styrmedel är det möjligt att till år 2030 både minska användningen av el i Sverige och att ytterligare öka produktionen av förnybar el.

Vi är därför överens om följande:

- Sverige skall ha ett överskott av el till fördel för både klimatet och industrins konkurrenskraft.
- Den förnybara elproduktionen bör byggas ut ytterligare. Målet bör sättas till minst 30 TWh från förnybara källor år 2020. Certifikatsystemet för förnybar elproduktion skall användas för att uppnå målet.
- Takten i utbyggnaden bör hållas i under åren efter det. Ett långsiktigt mål om minst 55 TWh till år 2030 bör sättas redan nu.
- Stöd till havsbaserad vindkraft och till solkraft behövs. De skattemässiga möjligheterna att samäga vindkraftverk i kooperativ form behöver klargöras.
- Även kompletterande metoder för att stimulera utbyggnad av förnybar el, genom ett fastpris-system för leveranser av förnybar el, bör prövas.

- Överföringskapaciteten mellan de norra delarna av landet och de södra behöver byggas ut för att möjliggöra en fortsatt utbyggnad av den förnybara energin.
- Kärnkraften vill vi successivt fasa ut med hänsyn till sysselsättning och välfärd och i den takt kärnkraftselen kan ersättas med el från förnybara källor samt energieffektivisering. En prövning måste därför göras varje mandatperiod. Regeringen vill istället bygga nya kärnkraftverk. Under de avbrutna energisamtalen framkom dock att något beslut om att bygga dessa, inte ens med regeringens bedömning, är nödvändigt förrän tidigast 2015. Genom att driva på utbyggnaden av den förnybara energin kan vi under tiden påbörja energiomställningen till säker och miljövänlig energi. Det ger oss lugn och ro att föra samtal mellan partierna i hamn när partitaktik kan läggas åt sidan. Energifrågan är för viktig för kortsiktiga beslut och politiska spel.
- Energieffektivisering är en grundläggande del av en framtida energipolitik. Vi vill genomföra en elväxling från energislösande lågproduktiv användning i främst icke energiintensiv industri och hos hushållen till högproduktiv produktion i process- och tillverkningsindustrin och en utbyggnad av järnvägen och effektiva el- och hybridbilar. Möjligheterna att införa ett system med vita el-certifikat för att driva på utvecklingen bör prövas. Målet bör vara 25 % effektivare energianvändning år 2020.
- Det finns vare sig energipolitiska skäl eller klimatpolitiskt utrymme för en storskalig utbyggnad av naturgasnätet. Den samhälleliga bedömningen av naturgasprojekt skall göras i samband med tillståndsprövningen. Vi säger nej till den ryska gasledningen i Östersjön.

Elmarknaden och elpriser

Elpriserna har stigit kraftigt efter avregleringen av elmarknaden. Inte minst för den svenska elintensiva industrin har detta inneburit stora påfrestningar. Vi vill se en fungerande konkurrens på elmarknaden som också bidrar till att skynda på omställningen till förnybar elproduktion.

Vi är därför överens om följande:

- Vi motsätter oss en forcerad integrering av den nordiska och den europeiska elmarknaden med negativ inverkan för svensk industris internationella konkurrenskraft. På sikt är en gemensam europeisk elmarknad att eftersträva. Dock bygger detta på att varje enskilt land också tar ansvar för att investera i förnybar elproduktion och energieffektivisering samt insatser för fungerande konkurrens och fungerande regionala marknader. Ihopkoppling av illa fungerande marknader leder bara till höjda elpriser.
- Vi vill i första hand fokusera på investeringar som får den nordiska elmarknaden att fungera bättre men är också öppna för en ökad sammankoppling med energisystemet i Baltikum.
- Elbolagens möjligheter att teckna dyra tillsvidareavtal, som är svåra att omförhandla eller gå ur, bör begränsas, om möjligt genom lagstiftning. En prisprövning på fjärrvärmemarknaden bör införas. Ett tredjepartstillträde till fjärrvärmenäten bör utredas och möjligheterna att kommersiellt omhänderta spillvärme från industrin tas tillvara. Samägandet av kärnkraften bör begränsas och konkurrensproblemen inom vattenkraften åtgärdas. Vi vill underlätta för nya aktörer att komma in på elmarknaden genom en effektiv och tydlig tillståndsprocess. En studie bör genomföras för att se över förutsättningarna för att utveckla råkraftsmarknaden mot en marknad för s.k. baslast och en marknad för s.k. toppkraft. Vi vill också skärpa övervakningen av elmarknaden, bland annat genom bättre samarbete över landgränserna och genom bättre dialog mellan ansvariga myndigheter.
- För alla hushåll bör obligatorisk individuell och timvis mätning med eget kostnadsansvar för förbrukningen av varmvatten och el införas, och när det är tekniskt möjligt även för värme och kyla.

Vattenfall skall kvarstå i statlig ägo. Bolaget bör ges en tydlig roll i omställningen av energisystemet mot en högre andel förnybar energi. Vidare bör Vattenfall, inom ramen för EU:s statsstödsregler och miljömässiga krav, möjliggöra Europas mest konkurrensmässiga priser för den svenska elintensiva industrin.